

Informatie- en opinieblad
van de Rijksuniversiteit
Limburg

Tweede jaargang
nummer 17
28 mei 1982

pagina 3

Kaderwet

Met speciale toestemming van kollega van Agt mocht minister van Kemenade juist voor de val van het kabinet de Kaderwet Hoger Onderwijs presenteren. Misschien om te voorkomen dat hij de geschiedenis inging als 'de onbewogen albeweger', die meneer 'van geen genade' werd.

pagina 5

Onderzoek

Wetenschappelijke jaarverslagen bieden de mogelijkheid om instellingen met elkaar te vergelijken op onderzoekprestaties. Dat doen Jan Schrijen en Rob van der Zander en zij komen daarbij tot de ontdekking dat Maastricht hoog scoort. Zij waarschuwen er wel bij dat alleen de kwantiteit is gemeten en niet de kwaliteit.

pagina 8-9

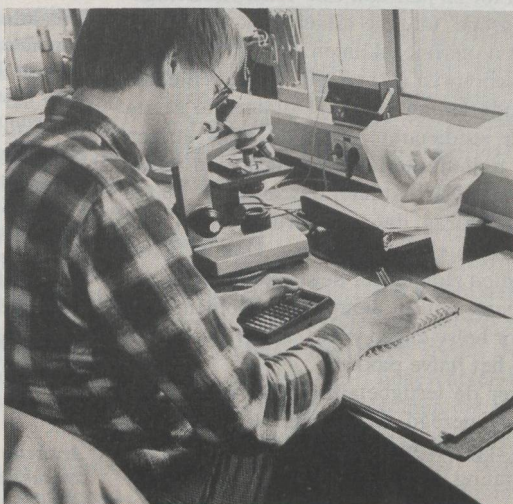
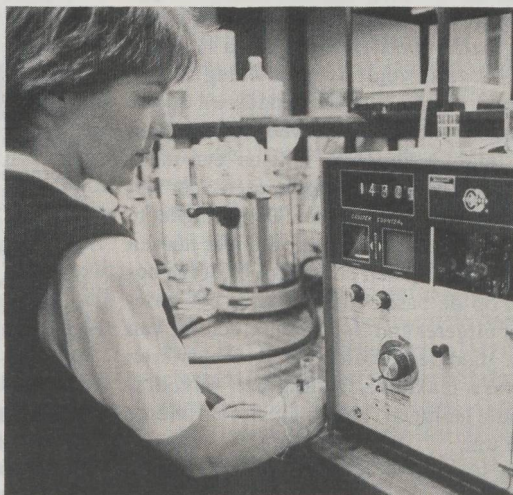
Atoomoorlog

Als morgen de grote boem te horen is, zal er een massaal beroep op de gezondheidszorg gedaan worden. Maar de gezondheidszorg bestaat dan niet meer. Dat alleen al is een reden voor de Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie om ten strijde te trekken tegen de atoombewapening.

pagina 11

Ontwikkelingsplan

Het ontwikkelingsplan, waarin de RL aangeeft hoe zij zich de komende vijf jaar wil ontwikkelen, is klaar voor behandeling in de U-raad. Joep Offermans geeft een voorbeschouwing en de bijbehorende cijfers.

Raadsel

Weg met al dat masculiene denken!
Dom van jullie, Observant, dat jullie
niet in de gaten hebben dat er ook nog
mannen zijn die geïnfecteerd zijn met
het feministische tamponvirus. Ik moet
mijzelf even op de borst kloppen, maar
ook zonder enige voorkennis van de
vrouw kan ik dit probleem eenvoudig
met mijn dominant mannelijk
deductisch denken oplossen: die halve
gare chirurg van jullie heeft geen
piemel maar een kut en heeft haar
zielige zwaargewonde zoontje net
binnengereden gekregen op de OK.
Groeten,
Wim Matser
PS. Blijf man, maar word geen
chirurgie.

Naschrift

We kunnen er niet om heen: Wim
Matser is winnaar van ons prijsraadsel

Paartjes

(Paartjes zijn gratis annonces voor personeel
en studenten van de Rijksuniversiteit Lim-
burg).

Wie wil zijn studie Geneeskunde in Utrecht
beginnen of herhalen. Ik ben genegen mijn
plaats, 1e jaars te Utrecht te ruilen voor
Maastricht. Peter Engels 04135-1883 of 030-
510032. Kamer beschikbaar.

Birgit de Wijs heeft ervaring in het geven van
bijles wiskunde. Inlichtingen:
B. de Wijs, Papenweg 12 Maastricht.

Wie rijdt er dagelijks mee (op pool-basis) tus-
sen Hoensbroek/Nuth/Wijnandsrade en
Maastricht (Biomedisch Centrum) v.v.
Geïnteresseerden kunnen zich melden op het
volgende nummer: 888572.

Te huur patio-bungalow in Lanaken (park
Pietersheim). Patio 100 m², living (52 m²), 3
sl. k., badkamer, keuken, garage. Huurprijs
± f 950,- p.m. Inl. 04406-40349.

Maastricht-Scharn te koop: vrijstaand groot
herenhuis met garage en grote tuin (1350 m²).
Inl.: hal, 2 kamers en suite, veranda, keu-
ken, bijkeuken, toilet. Eerste verd.: 4 sl.k.,
badkamer met toilet. Tweede verd.: 3 zolder-
vertrekken. Pand is onderkelderd en voorzien
van CV.

Inl.: Weth. van Caldenborghlaan 28, Scharn-
Maastricht. Tel 043-626220.

(zie achterpagina van de vorige Obser-
vant), omdat hij het antwoord op de
meest originele wijze heeft gegeven.
Alleen leek het ons na het lezen van de

brief toepasselijker de fles Pleegzuster
Bloedwijn te vervangen door een fles
Stierebloed, die inmiddels onderweg is.

Afscheidskadoetje van minister voor beursstudenten

Nieuwe elementen in studiefinanciering

De scheidende onderwijsminister van
Kemenade heeft opnieuw een tipje van
de sluier opgelicht die nog steeds over
het nieuwe stelsel van studiefinanciering
hangt. Veel verrassends had de onthul-
ling niet om het lijf: iedereen vanaf acht-
tien jaar heeft recht op een basisbeurs
die men kan aanvullen met een rentedra-
gende lening tot aan het bedrag van de
minimumuitkering voor vergelijkbare
leeftijdsgroepen.

Nieuw is wel dat de terugbetaling van die
lening zal geschieden naar draagkracht.
Aan de hand daarvan kunnen zowel de
termijn voor aflossing als de hoogte van
het bedrag worden bepaald. In het gun-
stigste geval vindt kwijtschelding van de
schuld plaats. Van Kemenade wil op die
manier voorkomen dat voor de kinderen
uit 'minder kansrijke milieus' een nieu-
we drempel wordt opgeworpen voor het
volgen van een studie. Die dreigde te
ontstaan voor studenten, die niet hoeven
te rekenen op een ouderlijke bijdrage bo-
ven op de basisbeurs. Er is in het ver-
leden uitgerekend dat de schuldenlast van
een modale student, die is aangewezen
op een maximaal bedrag aan rentedra-
gende leningen, kan oplopen tot rond de
2,5 ton.

Van Kemenade doktert nu voor studen-
ten tot 23 jaar aan een 'rentelimiterings-
bijdrage' uit, die afhankelijk wordt van
het ouderlijk inkomen. De bijdrage is te
beschouwen als een gift, die de rentedra-
gende lening vervangt tijdens de eerste
vier studiejaar. Voor de basisbeurzen
en rentelimiteringsbijdragen is in totaal
twee miljard gulden beschikbaar. Dat is
het bedrag dat nu wordt besteed aan
beurzen en kinderbijslag. Ook werkstu-
denten zullen voor de studiefinanciering-
nieuwe stijl in aanmerking komen. Wie
voor halve dagen werkt, krijgt aanspraak
op het halve pakket.

Over de terugbetaling heeft van Keme-
nade gezegd dat de studieschuld geen
dwangbuis mag worden. Over de terug-
betaling mag vijftien jaar worden ge-
daan. Ieder jaar wordt aan de hand van

iemands inkomen bepaald hoeveel hij of
zij zal terugbetalen. Wat boven iemands
draagkracht wordt geacht, wordt opge-
schoven naar een later jaar.

J.H.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad
van de Rijksuniversiteit Limburg,
uitgegeven door de Stichting Maffius.
Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:
Tongersestraat 53, kamer 304
6200 MD Maastricht
Tel.: 043-888319 of 888309
(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur

Gerard Majoor (voorzitter), Loes van
Bentem (secretaris), Kees Schröer
(penningmeester), Jan Pas, Kees Ruissen.

Redactie:

Ton Hamleers, Jacques Herraets, Richard
Janssen, Evelyne de Leeuw, Jan Meijers,
Kees Ruissen, Maurice van der Slangen, Els
Schoenmakers, Edith Goppel.

Koördinator Voorlichting: Sjonk Ritmeester,
Grafische vormgeving: Guus van Rooij
Foto's: Koen van der Gugten, Hans van
Dijk, Bas Timmermans.
Tekeningen: Pascal Oost, John Pex,
Chris Voskamp.
Druk. Leiter-Nypels BV, Maastricht

Spelregels voor ingezonden kopij

Brieven (reacties op verschenen artikelen):
— niet langer dan één kolom (= een kopij-
vel).

Artikelen: voor ingezonden stukken eerst
kontakt opnemen met de bureoredactie voor
afspraken over lengte etc.

Wetenschappelijk Onderwijs en Hoger Beroepsonderwijs komen nader tot elkaar in Kaderwet

Aan de erfenis die minister van Kemenade achterlaat voor zijn opvolger, heeft hij op het laatste moment een wetsontwerp toegevoegd, dat ingrijpende wijzigingen voor het Wetenschappelijk- en Hoger Beroepsonderwijs met zich mee kan brengen. Het ontwerp Kaderwet Hoger Onderwijs wil de scheiding tussen WO en HBO doorbreken om te komen tot één samenhangend stelsel van hogere opleidingen waarin de student meer mogelijkheden krijgt zijn studie steeds in overeenstemming te houden met zijn wensen en omstandigheden. Het wetsontwerp is grotendeels een uitwerking van de voorstellen die de Commissie Ontwikkeling Hoger Onderwijs (vaak aangeduid als Commissie-De Moor) eind 1980 heeft neergelegd in de nota . . .

Het op elkaar afstemmen van de studieprogramma's van WO, HBO en de Open Universiteit maakt een verregaande reorganisatie van de eerste twee onderwijsvormen noodzakelijk. Deze zal stap voor stap worden gerealiseerd. Om bijvoorbeeld de studieprestaties vergelijkbaar te maken wordt een stelsel van studiepunten worden ingevoerd, dat soepele mogelijkheden biedt van het ene naar het andere stelsel over te stappen. Ook de benaming van de instellingen kan door de Kaderwet veranderen: hogescholen worden universiteiten en HBO-instellingen worden hogescholen. De titel doctorandus verdwijnt; daarvoor in de plaats wordt ieder die een vierjarig studieprogramma voltooit tot 'meester' gekroond, behalve de technici, die 'ingenieur' blijven. De doctorstitel blijft gewoon bestaan.

De Commissie-De Moor vond het onzinnig dat iemand die een 'wetenschappelijke' studie kiest daaraan zit vastgebakken. Binnen studierichtingen zijn wel keuzemogelijkheden om het studiepakket af te stemmen op de persoonlijke capaciteiten en belangstelling, maar lang niet voldoende en pas in een laat stadium van de studie. Wie vóór die tijd van zijn studie vervreemd valt uit de boot. Overstappen naar een andere studierichting is moeilijk omdat men praktisch van voren af aan moet beginnen en een stap terug doen naar het HBO is wel het laatste waaraan gedacht wordt. Overigens pleitten de voorstellen van de commissie-De Moor voor een veel rigoreuzer samengaan van WO en HBO dan van Kemenade in zijn kaderwet doet.

Kategoriën

Om de samenhang van hogere opleidingen te scheppen worden de studiepro-

gramma's allereerst in drie kategoriën verdeeld:

— Programma's gericht op functies waarin de beoefening van de wetenschap centraal staat. Dergelijke programma's zijn vooral bestemd voor de universiteiten en worden verzorgd door decoenten die zelf actief zijn in die wetenschapsbeoefening.

— Programma's, gericht op functies waarin de toepassing van wetenschap of kunst karakteristiek is. Deze beroepsgerichte opleidingen worden voornamelijk aan de hogescholen toebedacht. Beroepsgerichte opleidingen, zoals bijvoorbeeld de tandartsopleiding, die nu nog aan de universiteit is verbonden, zouden daar ook onder kunnen vallen.

— Programma's van 'overig' hoger onderwijs, waaronder experimentele programma's en kortere opleidingen, meer in het algemeen geïntereerd op wetenschap en samenleving. Deze categorie 'overig hoger onderwijs' moet opleiden tot omgang met wetenschappelijke kennis, inzichten en methoden zonder noodzakelijk op een specifiek beroep voor te bereiden, meldt de Memorie van Toelichting. Binnen die categorie zou ook een korte studie van twee à drie jaar mogelijk moeten zijn. schrijft van Kemenade, die daarmee een idee uit de HOT-nota uit 1975 wil realiseren.

Sektoren

Studieprogramma's uit de diverse kategoriën die op hetzelfde maatschappelijk terrein liggen, zullen gebundeld worden in sectoren. Die lopen dwars door de universiteiten en hogescholen-nieuwe stijl heen om te voorkomen dat het oude onderscheid tussen WO en HBO alleen maar een nieuw jasje krijgt. Binnen de sectoren worden de doorstroming van

van Kemenade

studenten, onderwijskundige samenwerking, post-hoger onderwijs en de planning geregeld. Van Kemenade noemt als mogelijke sectoren: natuur en techniek, landbouw, gezondheidszorg, financieel/ekonomische activiteiten, maatschappelijk welzijn, bestuur en rechtsbedeling, cultuur (letteren, filosofie, kunst) en onderwijs en opvoeding.

De planning van dit hoger onderwijs-nieuwe stijl wil de minister grondig aanpakken. Er komt één 'middelenhoeveelheid' voor het totale hoger onderwijs. Voor de verdeling daarvan wordt vergeleken hoeveel taken de ene instelling ten opzichte van de andere met een bepaalde hoeveelheid geld aankan. Daarvoor wordt jaarlijks een Hoger Onderwijs Plan (HOP) ingediend bij het parlement, dat op grond daarvan prioriteiten kan stellen in het hoger onderwijs.

Een aardig detail uit het wetsontwerp is tenslotte de overweging om universiteiten de mogelijkheid te geven een algemene fakulteit op te richten. Dat is niet zo zeer een idee dat is overgenomen uit Maastricht, maar veeleer een uitgebreide Centrale Interfakulteit, waarbij 'grensoverschrijdende studies' kunnen worden ondergebracht.

J.H.

Van Kemenade stelt 'Sociaal contract' voor

Nieuwe arbeidsplaatsen door bezuinigingen

De universiteiten en hogescholen kunnen de komende jaren 1200 nieuwe arbeidsplaatsen krijgen, maar dan moeten ze het bedrag dat daarvoor nodig is wel zelf opbrengen via bezuinigingen op de personele lasten.

Minister Van Kemenade geeft in het 'sociaal contract' dat hij heeft voorgelegd aan het Centraal Overleg Personeelszaken Wetenschappelijk Onderwijs (COPWO) drie voorstellen aan: werktijdverkorting, geen snelle promoties, en jaarlijkse periodieken om te zetten in tweejaarlijkse.

Deze plannen staan overigens los van de november vorig jaar aangekondigde bezuinigingen, die alleen banen zouden kosten. Maar erg standvastig klinken de plannen voor het 'sociaal contract' nog niet, aldus de federatie ABVA/Kabo.

Het COPWO zal zich over de plannen van Van Kemenade buigen. In het 'sociaal contract' dat hij aanbiedt worden drie voorstellen gedaan. Personeelsleden zouden volgens hem niet meer bevorderd moeten worden totdat ze de salarisschaal waarin ze zitten helemaal doorlopen hebben. Ook zouden volgens deze voor-

stellen de twee laatste periodieken van iedere schaal niet meer jaarlijks, maar om de twee jaar moeten worden toegekend.

Het 'mooiste' voorstel is echter de werktijdverkorting van één uur per week, dat is 2,5% van het totaal. Dit zou gerealiseerd kunnen worden door het toekennen van onbezoldigd verlof tijdens de sluiting van de instelling rond Kerstmis en Nieuwjaar en/of tijdens de academische vakanties.

In 1983 zal op die manier 82 miljoen bespaard worden (hetgeen 1075 nieuwe arbeidsplaatsen oplevert), en in 1986 al 88 miljoen (goed voor 1165 manjaren), schat Van Kemenade.

De ABVA/Kabo willen wel met de minister praten over de invoering van een sociaal contract onder twee voorwaarden: er mogen geen bezuinigingen meer alléén in het WO plaatshebben, en als die niettemin onvermijdelijk blijken, dienen ze naar evenredigheid verdeeld te worden over de onderscheiden O&W-sectoren.

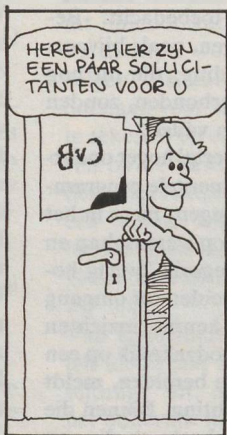
Van Kemenade's doelstellingen op zich zijn de banden wel sympathiek, maar

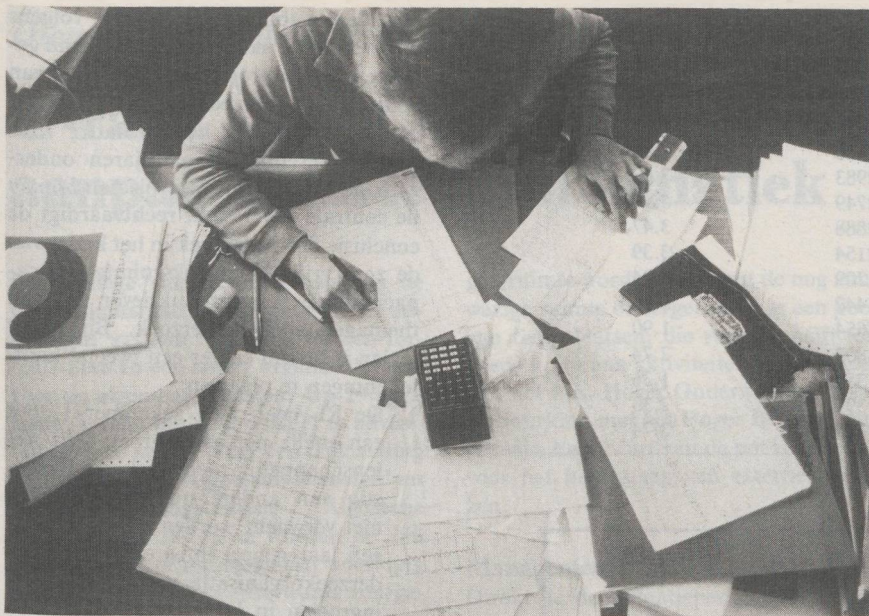
het is onze taak om de specifieke belangen van het hoger onderwijs te verdedigen, aldus een woordvoerder van de bond. Deze verdediging is te vinden in een interne beleidsnota, waarin wordt gesteld dat de bond op basis van *eigen* voorstellen zal onderhandelen met de werkgever en niet zal afwachten of er van die kant iets zal komen. In die nota worden alle ontwikkelingen binnen en om het WO van de laatste jaren bezien: van tweefasestructuur en WWO '81 tot Kernnota herstructurering wetenschappelijk corps. Enige hoofdlijnen: men zou slechts twee categorieën personeel moeten onderscheiden; lieden die onderwijs en onderzoek doen (docenten) en zij die tevens leiding geven aan delen van vakgroepprogramma's (hoofddocenten). Hoogleraren verdwijnen, leeropdrachten gaan naar hele vakgroepen. Wat zo bespaard wordt, aangevuld met een loonoffer van de groep die meer dan tweemaal modaal verdient, kan voldoende geld opleveren om duizenden extra arbeidsplaatsen in het WO te scheppen.

Aan de andere kant is ABVA/Kabo best te vinden voor een sociaal contract, dat zij ziet als opstap naar de felbegeerde CAO voor het wetenschappelijk onderwijs. Maar waar men echter geen zin in heeft is sociale contracten ondertekenen die bij ieder nieuw bezuinigingsbriesje het raam uit wapperen

EdL

4

Rector magnificus Hemker wijdde in januari bij het aanvaarden van zijn ambt een gedeelte van zijn rede aan de positie van het wetenschappelijk onderzoek aan de RL, en vergeleek dat met onderzoek aan andere instellingen. Een van zijn conclusies was dat de RL er zeker niet ongunstig van af kwam. Nu komt zo'n conclusie niet uit de lucht vallen. Er wordt al jaren getracht om de kwaliteit en de omvang van de resultaten (de out-

put) van wetenschappelijk onderzoek enigszins meetbaar te maken. Daarvoor zijn verschillende mogelijkheden, die echter alle hun specifieke nadelen hebben. Het onderstaand artikel is een ingezonden bijdrage van Jan Schrijen en Rob van der Zander, die uit de doeken doen hoe het wetenschappelijk jaarverslag tot stand komt, en op wat voor manier je er gebruik van kunt maken.

Wetenschappelijke jaarverslagen vergeleken

Maastrichts onderzoek levert hoog rendement

Alle instellingen van wetenschappelijk onderzoek maken jaarlijks op verzoek van de minister van Onderwijs & Wetenschappen een wetenschappelijk verslag. Met dit verslag leggen zij aan minister en parlement verantwoording af over de besteding van de middelen ten behoeve van de onderzoekaak. Om de verschillende wetenschappelijke verslagen onderling te kunnen vergelijken, bestaan er richtlijnen aangaande de invulling. Zo moeten instellingsbeleid en de financiering (uitgesplitst naar de verschillende geldstromen) met betrekking tot het onderzoek aan de orde komen. Daarnaast wordt gedetailleerde informatie over de wetenschappelijke 'output' (promoties, artikelen, symposiumverslagen etc.) gevraagd. Hierdoor zijn de wetenschappelijke verslagen geschikt om een indruk te krijgen van de omvang en de thema's van onderzoek aan de universiteiten. Helaas bieden de verslagen echter geen

mogelijkheid de kwaliteit van onderzoek te bepalen. Desalniettemin zal de discussie over de wetenschappelijke prestatie erdoor worden gestimuleerd. In zijn rapportage aan de Tweede Kamer over de wetenschappelijke verslagen (februari jl.) concludeert de minister dan ook dat de verslagen in deze zin kwaliteitsbevorderend zullen werken.

Vergelijking

In weerwil van de uitsplitsing van de 'output' in proefschriften, abstracts, proceedings, hoofdstukken voor boeken en originele wetenschappelijke publicaties, heeft de minister al deze zaken opgesomd en gedeeld door het aantal jaren onderzoek; het quotiënt geeft een maat voor de wetenschappelijke produktiviteit en met behulp ervan zouden de verschillende onderzoekgebieden (alfa, beta, gamma, en medisch) met elkaar en per instelling vergeleken kunnen worden.

Afgezien van de vraag of deze sommatie wel gewettigd is en of bij de interpretatie van deze kwantitatieve gegevens niet de uiterste terughoudendheid geboden is, kunnen wij het toch niet nalaten de wetenschappelijke produktiviteit van de verschillende instellingen in hun totaliteit te vergelijken en met name de plaats van de RL in dit verband toe te lichten. Zo toont de onderstaande tabel de manjaren wp en de som van het aantal proefschriften en wetenschappelijke publicaties alsmede het quotiënt van deze getallen per instelling (volgens tabel 1 rapportage minister, afgedrukt op pagina 6). Wanneer we de gegevens van deze tabel grafisch weergeven, waarbij wij het quotiënt uitzetten tegen de omvang van de instelling op basis van het aantal manjaren wp onderzoek wordt een aantal zaken duidelijk:

1. Het onderzoek aan de TH's is blijkbaar van een andere orde dan het universitaire onderzoek.
2. Er lijkt een optimum in de curve op te treden (mogelijk een eerste aanwijzing dat de grote universiteiten best wat kleiner mogen worden en de kleine groter?).
3. Dat de RL op geen enkele manier met overige instellingen te vergelijken is en zich op eenzame hoogte bevindt (een verdienste van de matrixstructuur?).

zie de grafiek op pag. 6. Natuurlijk zullen vele lezers nu onmiddellijk allerlei redenen gaan bedenken om de onzin van deze figuur aan te tonen. Steeds zal dan worden aangehaald dat het overgrote deel van het onderzoek binnen onze universiteit 'medisch getint' is en nauwelijks afwijkt van het landelijk gemiddelde, zoals blijkt uit de volgende tabel (zie ook tabel 7, rapportage minister), die de landelijke produktiviteit per mensjaar onderzoek laat zien, uitgesplitst naar cluster.

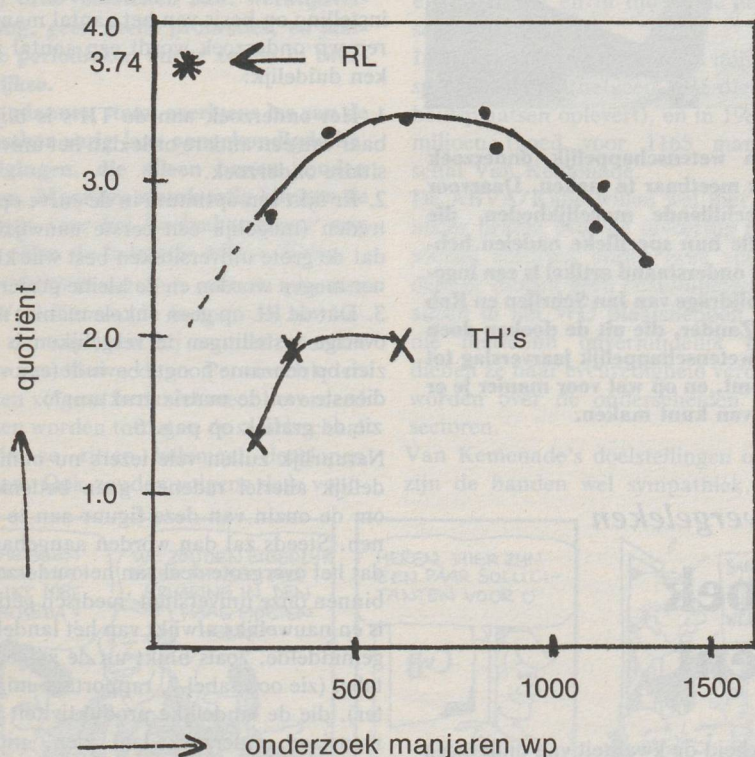
	wetenschappelijke produktiviteit per mensjaar onderzoek
alfa	3.2
bèta	2.3
gamma	2.6
medisch	3.8
technisch	1.8
landbouwk.	2.7

Is het resultaat van de matrix-structuur dan toch betrekkelijk marginaal? Het antwoord luidt ons inziens 'neen'. Naar aanleiding van de jaarverslagen wordt opgemerkt, dat het aantal publicaties in internationale vaktijdschriften tussen de verschillende medische faculteiten nogal varieert. In dit verband kan de prestatie van de onderzoekers binnen de RL in elk geval als goede middenmoot gekwalifi-

Tabel 1 van pag. 5

	manjaren wp	publicaties	quotiënt
RU Utrecht	1228	3025	2.46
RU Leiden	1130	3326	2.94
UV Amsterdam	1113	2983	2.68
RU Groningen	861	2749	3.19
KU Nijmegen	832	2888	3.47
Vrije U. Amsterdam	634	2154	3.39
TH Delft	621	1209	1.94
RU Rotterdam	436	1442	3.30
TH Eindhoven	344	654	1.90
LH Wageningen	292	802	2.74
TH Twente	263	359	1.36
KH Tilburg	171	399	2.33
RU Limburg	81	303	3.74

Grafiek van pag. 5

ceerd worden. Opmerkelijk wordt de prestatie echter toch als in aanmerking wordt genomen, dat het onderzoek aan de RL nog relatief 'jeugdig' is, d.w.z. een aantal deelprojecten en onderzoekselementen bevindt zich nog in de 'opstart-fase'.

Daarnaast heeft de RL nauwelijks een eigen 'kweekvijver voor promovendi' in de biomedische sfeer. Immers, van een aantal andere medische faculteiten is bekend dat zij profiteren van de aanwezig-

heid van naburige aanverwante faculteiten. Zo nemen bijvoorbeeld studenten van de Wis- en Natuurkundefaculteiten in het kader van hun onderzoekstage elders een substantieel deel van het Biomedisch onderzoek voor hun rekening. Bovendien kunnen eventueel aan te stellen promovendi uit deze groep worden gerekruteerd.

Een verdere analyse

Verdeeld over de Faculteiten is als volgt gepubliceerd:

	Artikelen	Dissertaties	Boeken	Samenvattingen	Congressverslagen	Rapporten
Med. Fac.	108	8	69	49	42	10
Alg. Fac.	6	1	4	—	1	5
	114	9	73	49	43	15

Van deze publicaties is $\pm 45\%$ volgens opgave van de onderzoekers tot stand gekomen *buiten* projecten in het kader van de centrale onderzoekthematiek. Dit gegeven, gelegd naast het feit dat $\pm 75\%$ van de beschikbare mensjaren onderzoek geïnvesteerd is in projecten *binnen* de centrale thematiek, rechtvaardigt de conclusie dat onderzoek in het kader van de zgn. vrije onderzoekruimte van capaciteitsgroepen productiever is dan themagebonden onderzoek. Bij nader inzien is hierbij echter een tweetal kanttekeningen te plaatsen:

1. De RL heeft zich gekenmerkt door een snelle personeelsgroei. Van wetenschappelijk medewerkers, afkomstig van andere universiteiten kan niet verwacht worden dat zij binnen een jaar geheel integreren in de onderzoekorganisatie van de RL. Het ingroeien in hun nieuwe onderzoek gaat veelal gepaard met de afbouw van de onderzoeklijn van de vorige werkkring. In het algemeen levert de inwerkperiode nog geen publicaties op, terwijl het beëindigen van een onderzoek juist vaak in de vorm van publicaties plaatsvindt. De relatieve toename van het aantal publicaties binnen de hoofdthema's in de periode 1978-1980 is hiermee in overeenstemming.
2. Een betrekkelijk groot aantal publicaties, die tot stand zijn gekomen in de vrije beleidsruimte van de capaciteitsgroepen, zijn specifiek vakgericht. Het betreft veelal boeken, hoofdstukken in boeken en gepubliceerde congresverslagen. Bij deze publicatievormen is er vaak geen beoordeling door deskundige vakgenoten vooraf, waardoor er vrijwel geen drempel voor publicatie is.

Kortom, het bovenstaande draagt voldoende materiaal aan om te stellen dat het met wetenschappelijke productie van de RL goed gesteld is. Uiteraard realiseren wij ons dat een kwantitatieve analyse van wetenschappelijke productie op zich onvoldoende is om een waardeoordeel over het onderzoek aan de RL uit te spreken. Hiertoe is een kwalitatieve analyse van de gegevens van meer doorslaggevende betekenis. De minister heeft echter gemeend (vooralsnog?) de rapportage over wetenschappelijke verslagen aan de Tweede Kamer te moeten stoelen op een kwantitatieve analyse. Waartoe dit leidt voor wat betreft het verslag van de RL hebben wij in bovenstaande willen duidelijk maken.

J. Schrijen.
R. van der Zander.

Diensthoofden gaan managementteam vormen

U-raad steunt College in aanpak dienstenproblematiek

Het College van Bestuur mag van de Universiteitsraad verder gaan op de ingeslagen weg om te komen tot een formatieplan en een betere organisatievorm voor de algemene diensten. Op 29 april heeft de raad besloten positief te adviseren over de nota's 'Naar een taakstelling en formatieplan Algemene Diensten' en 'Coördinatievraagstukken Algemene Diensten'. In de eerste worden de 250 beschikbare formatieplaatsen voorlopig verdeeld en in de tweede wordt voorgesteld een 'managementteam' van diensthoofden te vormen, dat de coördinerende taak van de sekretaris van het College van Bestuur overneemt.

Veel verandert er niet en men kan zich afvragen waarom de dienstenproblematiek in het verleden voor zoveel moeilijkheden heeft gezorgd. (De besluiteloosheid van het vorige College van Bestuur leidde zelfs tot een kortstondige bestuurskrisis, toen de Universiteitsraad een jaar geleden een motie van wantrouwen tegen het College aanvaardde). Voorlopig mag iedere dienst op zijn huidige sterkte blijven, maar de diensten AJZ, POB en Voorlichting zullen het komende jaar vacatures, die bij hen op niet-essentiële plaatsen ontstaan, niet mogen opvullen. Verder zullen geen nieuwe activiteiten gestart mogen worden, wat onder meer betekent dat het Sociaal Gezondheidskundig Onderzoek Centrum op de lange baan geschoven wordt. De maatregelen gelden zolang het resultaat niet bekend is van een beschrijving van alle taken en de bijbehorende formatieruimte. Over een jaar moet die inventarisatie haar beslag hebben. Dat hier en daar taken zullen verdwijnen, staat nu al vast, zeker wanneer men bedenkt dat de uitbouw van de universiteit geen uitbreiding van de menskracht voor de centrale diensten met zich meebrengt.

Inleveren

De diensten Algemene en Juridische Zaken, Planning, Organisatie en Begroting en Voorlichting zullen samen acht plaatsen moeten inleveren. POB gaat terug van 11 naar 7, Voorlichting van 5,8 naar 3 en AJZ van 14,2 naar 13. Enkele andere diensten mogen de komende jaren op een kleine uitbreiding rekenen. Per saldo levert de operatie nog geen vijf volledige formatieplaatsen op. De zo verkree-

gen ruimte wordt samen met de nog aanwezige ruimte ondergebracht in een pool van tien plaatsen, die voor de helft ten goede komt aan activiteiten in het kader van het Post-Hoger Onderwijs en de samenwerking met het Hoger Beroeps Onderwijs. Een kwart van de pot is bestemd voor het bekostigen van externe adviezen.

Managementteam

Direkt na de formatieperikelen werd de universiteitsraad gekonfronteerd met een ander probleem, dat de afgelopen jaren binnen de diensten voor nogal wat deining heeft gezorgd: de kwestie hoe de activiteiten van de diensten beter geïndividueerd kunnen worden dan nu het geval is. In afwijking van de regeling die bij de meeste andere universiteiten worden gehanteerd, ressorteren in Maastricht de diensten rechtstreeks onder het College van Bestuur. De sekretaris van het College coördineert de werkzaamheden van de diensten als voorbereider en toezichthouder op de uitvoering van de besluiten van het College. In de praktijk heeft deze constructie nooit goed gewerkt, hetgeen tot veel kritiek op de persoon van de sekretaris heeft geleid. Het GITP, dat de kwestie heeft onderzocht in samenhang met de formatieproblematiek, deed aanvankelijk de aanbeveling om het dienstenapparaat in drie clusters te splitsen en een coördinator aan het hoofd van elk van die clusters te stellen. Het College voelde daar echter bitter weinig voor en greep met beide handen het aanbod van de hoofden van de zes beheers- en beleidsdiensten om aan een managementteam te vormen dat zich ten doel stelt een samenhangende ondersteuning van het beleid en beheer te bieden.

Weerstand

Toen het College de raad vroeg met dit voorstel in te stemmen, bleken er nogal wat weerstanders tegen te bestaan. De tegenstanders van deze oplossing zagen liever een krachtige sekretaris, die net als bij de meeste andere universiteiten aan de top staat van de ambtelijke pyramide. Maar het College (Ad Lagas verdedigde het voorstel) had gekonstateerd dat op sommige plaatsen duidelijk was gebleken dat een dergelijke constructie echt geen panacee was. Lagas meende dat het initiatief vanuit de diensten een

eerlijke kans diende te krijgen. De constructie bleek bovendien bij DSM goed te werken; daarvan had het college zich persoonlijk op de hoogte gesteld. Samen met Henk Hoogland, voorzitter van de commissie OW&MD was het buitenuniversitaire lid Ed Bakermans, in het dagelijkse leven rechter te Roermond, de grootste tegenstander van het team. Hij haalde er enkele voorbeelden van ministeries bij om te laten zien dat voor grote ambtelijke organisaties de pyramidevorm de meest gangbare is. Daarnaast zou hij ook een stuk of tachtig voorbeelden kunnen geven van kollektief management, omdat dat allemaal gevallen waren waarin hij rechter-kommissaris was in het faillissement. Hoogland stemde uiteindelijk in met het managementteam in na herhaalde pleidooien van het college en na uitgebreide garanties dat over een jaar een andere oplossing gezocht zal worden voor het coördinatieprobleem als het team niet goed zal blijken te functioneren. Een amendement van Gert van Deijk om de sekretaris van het College tot voorzitter van het managementteam te maken, zodat de voorstanders van een sterke sekretaris toch nog grotendeels hun zin zouden krijgen, werd met een kleine meerderheid verworpen.

JH

Maastricht geducht als concurrent

De Rijksuniversiteit Limburg, door onwetenden nog steeds afgekort tot RUL, wordt door andere universiteiten als serieuze concurrent gezien bij de verdeling van de krappe overheidsmiddelen. Hoewel de Tilburgse hogeschool dit jaar nog enkele miljoenen mag spenderen aan uitbouw en verdieping van de bestaande studierichtingen, ziet men de toekomst toch tamelijk somber in.

Zelfs burgemeester en wethouders van de gemeente Tilburg hebben in een brief aan de minister uiting gegeven aan hun ongerustheid over de consequentie van de uitbreiding in Maastricht. B & W zijn met het College van Bestuur van de Katholieke Hogeschool van mening dat de uitbouw van de RL alleen dan zal mogen plaatsvinden als er garanties worden gegeven voor het op het huidige niveau en in de huidige omvang voortbestaan van de faculteiten in Tilburg. Als argumenten worden dezelfde gebruikt die ook bij de uitbouw van de RL werden en worden gebruikt: de werkgelegenheidsituatie in Noord-Brabant en in het verleden gedane toezeggingen over de uitbouw van het wetenschappelijk onderwijs. K.R.

NVMP-voorzitter Wil Verheggen:

'De mensen moeten keihard weten dat er geen enkele bescherming voor hen is bij het gebruik van kernwapens'

In 1969 werd in ons land de Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie opgericht in navolging van de Engelse 'Medical Association for the Prevention of War' en de Amerikaanse organisatie 'Physicians for Social Responsibility'. De oprichters van de NVMP omschreven hun credo in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde als volgt: 'De totale oorlog in zijn moderne vormen is een aangelegenheid geworden die de medische en medisch-ethische verantwoordelijkheid van de arts ten zeerste raakt. Het is daarom de hoogste tijd dat ook de medische professie zich op het vraagstuk van de oorlog en de voorbereidingen daartoe, in het bijzonder de medische aspecten daarvan, gaat bezinnen om daardoor te komen tot het bepalen van een standpunt. De artsenwereld heeft een onafwijzbare plicht het oorlogsvraagstuk uit het oogpunt van medische verantwoordelijkheid aan de orde te blijven stellen.'

In de jaren zeventig bleef de vereniging beperkt van omvang en aktieradius. Dat veranderde in 1980, vooral dankzij een oproep van Amerikaanse kollega's in de New York Times. In een paginagrote advertentie werden de regeringsleiders Carter en Breznev dringend verzocht de ontspanning te bevorderen, het gebruik van kernwapens uit te bannen, de risico's van de bewapeningswedloop te erkennen en een begin te maken met de ontmanteling van het kernwapenarsenaal.

De stellingnames van de NVMP-artsen zijn bij hun kollega's niet altijd in goede aarde gevallen. Tijdens een levendige polemiek die naar aanleiding van de NVMP-advertentie werd uitgevochten in de kolommen van Medisch Contact merkte een brievenschrijver op dat het niet de taak is van de arts om vredesvraagstukken anders te benaderen dan iedere andere staatsburger. Aan Wil Verheggen de vraag vanuit welke positie hij zich met politieke vraagstukken bezighoudt. 'Wanneer een arts zich uitsprekt over het aantal ziekenhuisbedden dat hij nodig vindt in een bepaalde regio, is hij met politiek bezig. Neem de brief die de voorzitter van de KNMG aan alle leden heeft gestuurd om hen op het hart te drukken zich in deze moeilijke tijden aaneen te sluiten: je reinste politiek! Je kunt natuurlijk onderscheid maken tussen politiek als belangenbehartiging en partijpolitiek. Artsen spreken zich uit over kernbewapening en dat heeft partijpolitieke implicaties. Helaas is dat een materie die niet zo gunstig ligt in de medische markt. Het zijn de politieke partijen die zich daar altijd mee hebben bezig gehouden en daar zou je dan als arts niets meer mee te maken hebben. Maar het is wel degelijk een probleem dat ook

medische kanten heeft. Wij stellen vast dat de rampen die te verwachten zijn bij een nucleaire aanval, zo groot zijn dat het eenvoudig onmogelijk is medische hulp te verlenen. En dat terwijl in die situatie de gezondheidszorg juist de eerste is die wordt aangesproken met de vraag om hulp. Daarvoor vragen wij aandacht. Men is aan de ene kant bezig de wapenwedloop op te voeren, terwijl aan de andere kant de bescherming van de bevolking nauwelijks aan de orde is. Wij vinden dat dat juist een wezenlijk onderdeel moet zijn van elke vorm van bewapening. De mensen moeten keihard te weten komen dat er geen enkele bescherming meer voor hen is als er kernwapens worden gebruikt.'

Angst

Aan de bewapeningswedloop zit volgens Verheggen een rationalisatie-mechanisme vast, dat ervoor zorgt dat weinig mensen meer beseffen welke gevaren er aan de kernbewapening vastzitten. 'Vanuit mijn praktijk zie ik ook vaak hoe men probeert angsten te verdringen. Bij de bewapening zie je dat ook duidelijk: de angst wordt verdrongen of overschreeuwd door het probleem te ontkennen of juist te erkennen. In dat laatste

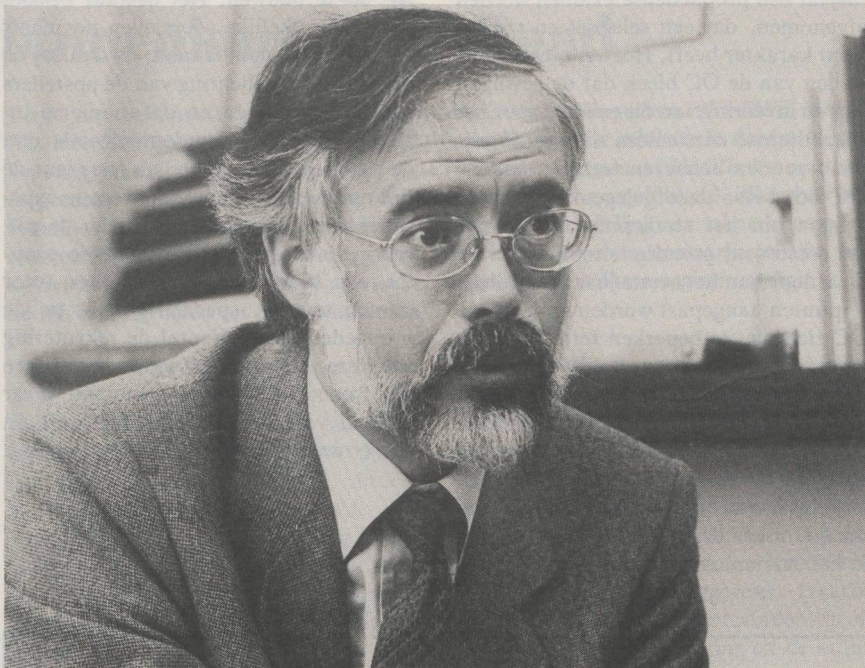
De NVMP nam de aktie van de Amerikanen over en in alle landelijke dagbladen werd een advertentie geplaatst waarin de ondertekenaars waarschuwden tegen de gevolgen van een atoomoorlog. Zelfs op beperkte schaal gevoerd zou die een ongekend aantal doden en gewonden veroorzaken. Van medische hulp kan in zo'n situatie geen sprake meer zijn, want alle ziekenhuizen zullen zijn verwoest, en het medisch personeel zal zijn uitgeschakeld wegens verwondingen of overlijden. Daarbij moet gedacht worden dat de radioactieve besmetting, de brandwonden en de onvermijdelijke epidemieën, een langdurige bedreiging zullen vormen voor de overlevenden, die in geen enkele verhouding staan met ziekmakende factoren in vreedstijd. De oproep van de NVMP vond in medische kringen veel gehoor en ook daarbuiten. De NVMP begon toen snel te groeien en telt op het ogenblik ruim 650 leden. Ook de activiteiten van der vereniging groeiden snel. Zo verscheen onlangs bij Meulenhoff Informatief het boekje 'De Fatale Epidemie' waaraan de voorzitter van de NVMP, de Tilburgse huisarts Wil Verheggen, een forse bijdrage heeft geleverd. Dat was de aanleiding om Verheggen op te zoeken in Tilburg en met hem te praten over het politieke engagement van artsen en natuurlijk over de gevaren van een atoomoorlog.

geval wordt gezegd dat de bewapening van de ander zo lastig is en dat je dus nog meer gaat bewapenen. Tijdens de koude oorlog is angst op die manier bewust gebruikt, angst is opgevoerd om de bewapening te kunnen opvoeren. Die angst is nu wat weggeëbd, maar de bewapening is gewoon doorgegaan. Het wordt nu tijd dat we ons gaan realiseren dat de bewapening gewoon uit de hand gelopen is en dat het goed is om reële gevoelens van angst weer boven tafel te krijgen. Het primaire doel is niet om mensen bang te maken, maar om ze voor te lichten over de gevaren die hen bedreigen. Een konsekwentie daarvan zal zijn dat de mensen bang worden. Angst is dan het gevolg van het bewust worden van het gevaar.'

Drie miljoen doden

In het voorlaatste hoofdstuk van 'De Fatale Epidemie' geeft Verheggen persoonlijk een overzicht van de gevolgen die een atoomaanval op Nederland zal hebben en welke voorbereidingen er op dit moment al zijn getroffen om de bevolking eerste hulp te bieden. De Kommissie Schuilgelegenheid heeft in 1970 een rapport gepubliceerd waarin de gevolgen van een atoomaanval op Nederland wor-

NVMP-voorzitter Verheggen

den beschreven. Ervan uitgaande dat alleen militaire doelen worden bestookt, zal de vernietigingskracht van de wapens ongeveer acht megaton zijn. Dat zal 700.000 mensen (een lage schatting, zegt Verheggen) direkt het leven kosten. Daarbij wordt geen rekening gehouden met bijkomende rampen als overstromingen, het uitvallen van de elektriciteit of ondervoeding en infectieziekten. Als gevolg van de fall-out straling loopt het aantal dodelijke slachtoffers na de aanval op tot drie miljoen. De commissie konkludeert dat er van het bouwen van schuilgelegenheden weinig heil te verwachten valt. De meest effectieve manier om de bevolking te beschermen zou het verwijderen van militaire doelen uit de bevolkingscentra zijn. En omdat een dergelijke maatregel in een dicht bevolkt land als Nederland niet te nemen is, blijft het toch behelpen met plastic zandzakken tegen de gevel van je huis of met het stellen van speciale eisen aan de bouw van parkeergarages of metrostations.

Schok

Verheggen geeft vervolgens in zijn artikel aan wat voor maatregelen in het kader van de Civiele Verdediging op dit moment getroffen worden. Wat men daarvan te verwachten heeft als morgen de aanval plaatsvindt, is bitter weinig als men bedenkt hoe gigantisch de ramp is die ons in dat geval te wachten staat. Bovendien is de kans groot dat allerlei rampenplannen door onverwachte omstandigheden niet zullen werken. Bij het le-

zen van de tegenmaatregelen veroorzaken de realiteit en de banaliteit een schok. Verheggen: 'Het is zo onwezenlijk dat je hele pakhuizen hebt met materiaal dat gebruikt wordt in een oorlogssituatie, die normaal niet bespreekbaar is. Daar praat je niet over, dat is een taboe. Het is soms echt deprimerend als je je daarmee bezighoudt. Ik denk dat het een schok kan geven als je de mensen op deze manier de feiten onder ogen houdt. Dat is dan het begin van een bewustwordingsproces.' Heeft hij in zijn eigen praktijk ook van die maatregelen genomen? 'Nee, ik heb in mijn eigen praktijk geen maatregelen genomen tegen een eventuele kernoorlog. Het is voor mij zo irreal . . . Ik praat er ook nooit over met mijn patiënten, behalve als zij er zelf over beginnen. Maar je merkt toch wel dat patiënten bezorgd zijn om de dreiging van een atoomoorlog. Die dreiging hoort zeker thuis in het rijtje oorzaken dat boven tafel komt bij het vertalen van klachten als slecht slapen of nervositeit. Van kollega's die lid zijn van de vereniging hoor ik trouwens hetzelfde.'

'Ook de NVMP wil zich niet met dat soort praktische aanbevelingen bezig houden. En we gaan evenmin zeggen: bevolking, U kunt beter niet op die of die partij stemmen, want dan ben je politiserend bezig. We gaan ook niet tegen de mensen zeggen dat ze de straat op moeten; daar zijn andere groeperingen voor, die dat veel beter doen dan wij. Als wij zover zouden gaan in onze politieke opstelling zouden we onze achterban sterk uiteenslaan. Niemand van ons zegt

dat je volledig moet ontwapenen. Wel staan we achter een beperkte eenzijdige stap. Daarom hebben we als NVMP het motto van 21 november gesteund, want je moet ergens beginnen.'

Verheggen: 'Het merendeel van de artsen komt uit de conservatieve hoek. Dat betekent meestal dat je van die wapens vindt dat ze een goede zaak zijn. Wanneer je als belangenorganisatie gaat zeggen dat je je daarover geen mening mag vormen, doe je ook aan politiek. Dan ondersteun je de gangbare politiek die er toe geleid heeft dat de bewapening als een krankzinnige voortijlt en dat daar een grote hoeveelheid geld aan wordt uitgegeven waarmee je bijvoorbeeld een aantal derde wereldlanden de mogelijkheid onthoudt om vooruit te komen. Ik ben het er best mee eens dat veiligheid een prettig gevoel betekent en dat dat gevoel ook moet bestaan in oost en west. Alleen is de vraag: moet je daarvoor die krankzinnige wapenwedloop opvoeren? Ik ben een voorstander van een balans die in evenwicht is, maar als je die balans aan beide kanten steeds verder oplaadt, dan breekt dat apparaat op zeker moment. Daár gaat de bedreiging vooral van uit.

In tijden van vrede is het niet zo ernstig als er een vals raketalarm wordt gegeven. Dat is in 1980 maar liefst 152 keer gebeurd. Dan zou je kunnen zeggen: als die alarmeringssystemen zo onbetrouwbaar zijn, schaf ze dan af, maar ze worden steeds verder geperfectioneerd. De zaak wordt steeds verder op scherp gesteld. In tijden van crisis schuilt daarin het grote gevaar dat er iets mis gaat.'

JH

Oproep

In Zuid-Limburg is inmiddels ook een NVMP-groep van de grond aan het komen. De groep, die bestaat uit studenten en medewerkers van de RL en gezondheids werkers uit de regio, gaat voornamelijk in op vragen en aanbiedingen die op hen afkomen.

Inlichtingen zijn te verkrijgen bij Jeanette Lindenhovius, eerstejaars MF, Kesselskade 51, bij Paul Vos, eerstejaars MF, Vijverdalseweg 1, kamer 205, of bij Wim Witkam, capaciteitsgroep Anatomie.

De eerstvolgende vergadering van de groep vindt plaats op 7 juni om 8 uur in groepskamer C van het Biomedisch Centrum.

Paul de Vos

Medische fakulteit krijgt 'proptoren'

Ondanks heftige discussies en enige scepsis over de uitvoerbaarheid van het plan, is de raad van de Fakulteit der Geneeskunde met een minimale meerderheid accoord gegaan met de plannen voor een nieuwe indeling van het eerste studiejaar aan de faculteit. De raad had het oorspronkelijke voorstel van de OnderwijsCommissie (OC) in een vorige vergadering terugverwezen omdat het erop leek dat de plannen niet op een meerderheid zouden kunnen rekenen, en omdat de zaak te belangrijk was om er overhaast een beslissing over te nemen.

Door de invoering van de tweefasenstructuur voor de medische faculteiten

moet er aan het eind van het eerste studiejaar een propaedeuse-examen worden afgenomen, dat een selectief en verwijzend karakter heeft. Hoewel uit de voorstellen van de OC bleek dat de gevolgen van de invoering van dit examen voor het Maastrichtse curriculum niet erg ingrijpend zouden behoeven te zijn, vond de OC het beter deze gelegenheid aan te grijpen om het studieprogramma voor het eerste jaar grondig te reorganiseren. Daardoor kan het eerste jaar op meerdere punten aangepast worden en hoeft de OC zich niet te beperken tot een strikte aanpassing aan de wettelijke normen. Een van de dingen die de raad het meest aan het hart ging was de samenwerking met de Algemene Faculteit. In de nieuwe voorstellen wordt een bestaande samenwerkingsvorm vrijwel onmogelijk gemaakt, maar de OC vindt dat er elders in het curriculum nog mogelijkheden ge-

noeg zijn om de samenwerking met de AF uit te bouwen. Het bestuur besloot de oorspronkelijke voorstellen nogmaals aan te bieden aan de raad, en dankzij de aanvullende toelichting van de opstellers van de voorstellen en de unanieme instemming van de studentenfractie met de plannen heeft de OC nu twee jaar de tijd om met het nieuwe systeem te experimenteren. Een centrale rol in de uitvoering wordt weggelegd voor de proptor, een soort mengvorm van een tutor en een mentor, speciaal gericht op de propaedeusefase. Vooral de rekrutering van deze proptoren zal een zware opgave zijn voor de medische faculteit, waar toch al veel verzet heerst tegen al dit soort niet-inhoudelijke onderwijsrollen.

K.R.

Groeten uit de Keuken

Zomaar een dag. Iets vroeger begonnen dan anders; i.p.v. 7.00 u. nu om 6.30 u. Maar er brandt al licht in het gebouw. De eerste koffie is al bijna bruin en de opruimwerkzaamheden voor de rest van de RL zijn al in volle gang. Maar ja, 't hoort erbij. De spoelmachine draait, terwijl het grootste gedeelte nog in bed ligt. We verwachten die ochtend een 170 mensen uit binnen- en buitenland hier op bezoek voor een symposium. Koffie, thee, plotselinge behoefte aan water, aan een vaas voor bloemen (waar halen we die nou weer vandaan?). Kan er toch niet op een andere plaats koffie komen? Tafels sjouwen, containers verplaatsen. Net op tijd! Om op deze dag alles goed te laten verlopen moeten we overuren maken. Geen probleem, want we zijn er op voorbereid. Het normale werk voor de lunch gaat er uiteraard gewoon bij. Rauwkost en snacks klaar maken, koffiezetten, beleg snijden, vergaderingen verzorgen. De bar bezetten, administratie in orde maken, telefoon beantwoorden.

Soms is het jammer dat alleen gezien wordt dat 's middags de broodjes weer op hun plaats liggen. En dan de lunch. De mensen komen binnen en even is er rust. Alles is tenslotte al klaar. Een aantal van ons staat even bij te komen en de anderen zien dit, hardop worstelend met de vraag of we niets beters te doen hebben. Terwijl zij dan eten, begint het aanvullen an het buffet, het in tempo afwerken van de snacks, aan de kassa aanhoren dat alles zolang duurt en vriendelijk blijven.

Na de lunch weer even bijkomen van het werk, de hitte in de spoelkeuken en dan weer door. Door met afwassen, opruimen, alweer koffie zetten, vergaderingen verzorgen, geld tellen, bestellingen doen, bar aanvullen, telefoon beantwoorden.

Deze middag ook nog twee borrels in het Trefcentrum. Gelukkig wordt de plek leeggemaakt door een aantal collegiale mensen die de noodzaak ervan inzien. Dan verwachten we de storm. Het valt mee deze keer: net een 120 mensen terwijl gerekend werd op een dikke 200. Alles loopt naar wens, tenminste voor de meesten. Halverwege de borrel komt een jonge vrouw op me af met de vraag of ik me ook niet vergist heb met datgene wat voor hen verzorgd is in het Bonnefantencomplex. Ook daar was iets te doen. Broodjes belegd, koffie en thee ernaar toe gebracht. Waar de snack bleef??? (17.00 u.). Sorry, maar van tevoren verteld dat dit er zeer waarschijnlijk niet meer bij kon. Of ze dan in ieder geval wat schalen en broodmandjes mee mocht nemen naar het BFC. Ja hoor, ook al geen probleem. (En nu ga ik citeren:) 'Ja, we zijn er wel te goed voor en te duur voor, maar als niemand mee wil werken dan dragen we het zelf wel!' Op dat moment waren wij aan ons weekend toe . . .

Jan
Groenewold

Ontwikkelingsplan 1983-1987 binnenkort in U-Raad

Op 10 juni behandelt de Universiteitsraad het 'Ontwikkelingsplan 1983-1987' voor de RL. Het plan is opgesteld volgens de richtlijnen die door de minister in december van het vorig jaar zijn gegeven. Als het door de U-Raad is vastgesteld biedt het samen met de plannen van de andere instellingen aan de minister de mogelijkheid, dit najaar een totaalbeeld te presenteren over de ontwikkeling en de verdeling van taken binnen het wetenschappelijk onderwijs in zijn geheel. Een bijzonder element daarin zal zijn, hoe de bewindsman inhoud denkt te geven aan de wil van de volksvertegenwoordiging, dat de RL moet groeien tot 6.000 studenten in 1990.

Het plan van de RL bouwt voort op het 'Plan voor de ontwikkeling van de RL in de jaren '80-'90,' dat verleden jaar werd ingediend. Grote delen daarvan zijn in het nieuwe plan gehandhaafd, andere zijn aangevuld en soms veranderd. Voor het onderwijs is de indeling in een drietal clusters gebleven. Binnen zo'n cluster wordt een aantal met elkaar samenhangende opleidingen ondergebracht.

Cluster Gezondheidswetenschappen

Het cluster Gezondheidswetenschappen omvatte in het vorige plan de opleidingen Geneeskunde, Sociale Gezondheidskunde en Lichamelijke Opvoeding. Daaraan zijn nu toegevoegd Biologische Gezondheidskunde (als uitwerking van een eerder genoemde opleiding Humane Biologie) en Geestelijke Gezondheidskunde (eerder 'Psychotherapie' geheten). Geheel nieuw is de toevoeging aan dit cluster van een opleiding Scheikunde. Hiermee kan tegemoet worden gekomen aan de wens die in de U-Raad gehoord werd bij de behandeling van het vorige ontwikkelingsplan, dat de bètakant in de RL zwaarder vertegenwoordigd zou moeten worden.

Cluster Juridisch-Economische Wetenschappen

Dit cluster was in het vorige ontwikkelingsplan het minst concreet ingevuld. Het ontmoette toen in de Raad ook de meeste aarzelingen.

In het nieuwe plan wordt een viertal studierichtingen binnen dit cluster genoemd.

Vertaalwetenschap wil een praktische en theoretische opleiding tot vertaler bieden. Daarbij wordt voor het praktische deel in een volledig samengaan met de Maastrichtse h.b.o.-opleiding voor vertalers voorzien. Voor de theoretisch-wetenschappelijke kant zal de vertaalwetenschap verregaande verbanden aangaan met de studierichting *Leer van de Cognitie*. Deze omvat onderwijs in en onderzoek naar de processen die ten grondslag liggen aan het menselijk waarnemen, reageren en denken. Belangrijk-

ste ingrediënten voor deze studierichting zijn psychologie, computerkunde, neurobiologie, filosofie en taalwetenschap. Bij de studierichting *Geschiedenis* zal vooral het accent liggen op onderwijs in de methoden en technieken van sociaal-economisch onderzoek: archivering, bestudering en ontsluiting van historische sociaal-economische gegevens. Daarbij zal brede oriëntatie plaatsvinden op de oorsprong, de ontwikkeling en de huidige situatie van de Westeuropese samenlevingen. Er zal nauwe samenwerking worden nagestreefd met het in Maastricht aanwezige Sociaal Historisch Centrum waardoor een uniek samengaan van archiverings-, onderzoeks- en onderwijsactiviteiten in het verschieft ligt. Tenslotte komt in dit cluster een studierichting *Pedagogische en/of Andragogische Wetenschappen* voor, met als doctoraalvariant de permanente educatie. Daarin wordt ruime aandacht gegeven aan volwassenen-educatie. Geprobeerd wordt in deze studierichting ook plaats in te ruimen voor ontwikkelingen op het gebied van de micro-electronica en informatisering.

Basisvoorzieningen

Als basisvoorzieningen die in de RL aan-

wezig moeten zijn ter ondersteuning van vrijwel alle andere studierichtingen worden genoemd *Wijsbegeerte* en *Wiskunde*.

Tweedefase-opleidingen

In de Tweefasen-structuur is voorzien in een opleiding tot het doctoraal examen die als regel vier jaar duurt. Daarna kan een doorgaans beperkt aantal studenten nog eens tot twee jaar verder studeren in de zgn. Tweede fase.

De RL vindt, dat alle studenten in de Geneeskunde moeten kunnen doorstromen naar de Tweedefase-opleiding tot *basisarts*. Daarnaast zal een *onderzoekersopleiding* worden gestart (instroom 30 stud.). Deze zou open moeten staan voor studenten met een eerstefase-opleiding Geneeskunde, maar ook voor basisartsen en voor studenten uit andere studierichtingen aan de RL of van elders: Sociaal Gezondheidskundigen, biologen e.a. De opleiding beoogt studenten te leren functioneren binnen onderzoeksteams. Gezien de onderzoeksopzet aan de RL zou daarbij aan multidisciplinaire teams gedacht kunnen worden.

Bij Sociale Gezondheidskunde worden tweedefase-varianten overwogen elk met een capaciteit van 20 studenten: een beroepsopleiding in de *verplegingswetenschap*, een beroepsopleiding tot *beleidsmedewerker in de gezondheidszorg* en een beroepsopleiding tot *consulent* op het gebied van gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

Daarnaast wordt gestreefd naar een *lerarenopleiding* gezondheidskunde. Ook wordt een tweejarig *onderzoekers*-opleiding overwogen. Voor elk van deze laatste twee opleidingen zal de instroom 30 studenten per jaar bedragen. Volledigheidshalve wordt in dit kader ook de *eerstegraads lerarenopleiding* in beroepsgerichte vakken in de gezondheids-

Tabel in aanvang studierichtingen en instroom 1e jaars per kalenderjaar

	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Geneeskunde	150	150	150	150	150	150	150
Soc. Gezondheidskunde	150	200	200	200	200	200	200
Lich. Opvoeding			50	100	100	100	100
Biologische Gezondheidsk.				50	100	100	100
Geestelijke Gezondheidsk.				50	100	100	100
Scheikunde						50	100
Nederlands Recht	100	200	300	300	300	300	300
Economie			100	200	200	200	200
Beleidsmedewerker					100	200	200
Vertaalwetenschap/Leer van de cognitie				100	100	100	100
Geschiedenis					100	100	100
Pedagogische en/of Andragogische Wetenschap met als doctoraalvariant permanente educatie						100	100
Filosofie		10	10	10	10	10	10
Wiskunde			PM	PM	PM	PM	PM

zorg genoemd (instroom 66 studenten). Hiervoor zijn al eerder afspraken met het Ministerie gemaakt.

Voor Nederlands Recht wordt in de tweede fase voorlopig gedacht aan een opleiding tot *juridisch vertaler*, waarin 20% van de afgestudeerden geplaatst moeten worden, terwijl voor 10% van hen plaats zou moeten zijn in een onderzoekersopleiding. Tenslotte zijn er besprekingen gaande over tweedefase-opleidingen in samenwerking met andere instellingen van w.o.

Onderzoek

In het Ontwikkelingsplan wordt ook gesproken over de toekomstige financiering van het onderzoek. Daarop wordt binnenkort in Observant uitgebreider ingegaan.

Tabel

De hierbijgaande tabel geeft nog eens een overzicht van de aan de RL beoogde studierichtingen met de getallen van instromende studenten die men daarbij beoogt.

Voor goed begrip: het plan moet eerst intern nog definitief worden vastgesteld. Vervolgens zal op basis van dit plan het overleg met het Ministerie worden voortgezet. Dat kan in de toekomst natuurlijk leiden tot inhoudelijke of getalsmatige aanpassingen. Niettemin wordt hiermee een duidelijk inzicht verschaft in de vraag, hoe de RL haar ontwikkeling tot 1987 wil realiseren.

Dienst Voorlichting
Joep Offermans

Heelkundecongres had grote belangstelling

Nieuwe technieken in toegang naar bloedbaan

De techniek van het maken van een toegang tot de bloedbaan, geschikt voor langdurig gebruik, een zogenaamde 'access', is vrij nieuw. Men is op veel plaatsen bezig te werken aan verbeteringen en verfijningen.

Onlangs vond hierover in Maastricht het 'International' Congress on Access Surgery plaats waar bijna 400 artsen en verpleegkundigen uit de hele wereld de nieuwste ontwikkelingen op dit terrein hebben besproken. De grootste belangstelling kwam uit de wereld van de kunstnieren: plm. 75% van de deelnemers had hiermee te maken.

Prof. dr. G. Kootstra, voorzitter van het organiserend comité van het congres, hebben we gevraagd naar het belang van deze techniek en naar de zaken die op het congres aan de orde zijn gekomen.

Arterioveneuze fistel

Een aantal patiënten kan alleen maar geholpen worden via een min of meer permanente toegang toe de bloedbaan. Dat zijn met name diegenen die aangegeven zijn op een kunstnier, verder mensen die langdurig leven op kunstmatige voeding en ook bepaalde kankerpatiënten die via het bloed geneesmiddelen krijgen toegediend.

Het maken van een toegang tot de bloedbaan is begonnen met een buisje in de slagader en een buisje in de ader vanuit de bloedbaan naar buiten het lichaam en daar verbonden, een zgn. 'Shunt'. Dit gaf echter problemen: de buisjes raakten verstopt met bloedstolsels. Voor de patiënt is zoiets ook tamelijk onhandig. Een volgende stap was om onderhuids een verbinding te maken tussen slagader en ader, waarop men van buiten kan aansluiten door te prikken in de ader.

Voordeel voor de patiënt is dat hij met een gesloten huid een veel grotere bewegingsvrijheid heeft en b.v. ook normaal kan gaan zwemmen. Deze constructie heet een 'arterioveneuze fistel'. Zo'n fistel blijkt echter aan slijtage onderhevig. Door het vele prikken vormt de ader op den duur bindweefsel; dan kan er steeds minder en tot slot helemaal geen bloed meer door. Men gaat er dan wel toe over kunststof- of dierlijke aders te gebruiken, maar dat geeft toch veel problemen.

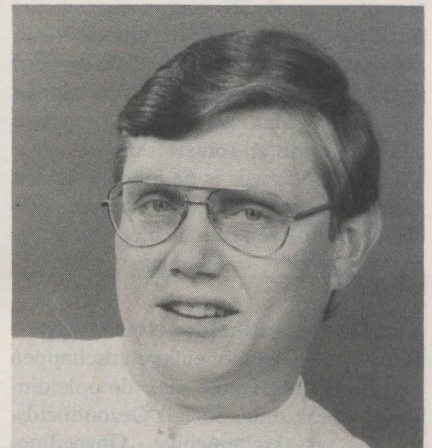
Slang

Een ideaal vervangingsmiddel voor het menselijk bloedvat is nog niet gevonden, zo bleek op het congres. Trouwens, de arterioveneuze fistel functioneert het beste als toegang tot de bloedbaan bij patiënten met nierziekten.

Hun bloed stolt minder snel dan normaal. Bij de andere patiëntengroepen verstopt de fistel al snel door bloedstolsels.

Daarom moet men er bij de patiënten met bepaalde vormen van kanker en bij patiënten met langdurige intraveneuze voeding toch meteen — en bij de nierpatiënten indien nodig op den duur — toe overgaan een slang in de bloedbaan aan te brengen. Op het congres bleek dat er een kunststof is die zich daar redelijk goed houdt. Zo worden weer nieuwe mogelijkheden voor mensen geschapen. Er zijn kankerpatiënten die wel tot twee jaar zijn aangewezen op chemotherapie, die op deze manier kan worden uitgevoerd. In Nederland gaat het om enkele honderden per jaar, met name mensen met leukemie en kiemceltumoren.

Degenen die van kunstmatige voeding gebruik maken, in Nederland naar schatting een paar duizend, en speciaal

prof. dr. G. Kootstra

degenen die dat voor lange tijd doen, kunnen nu zich zelf helpen: zij hoeven niet in een ziekenhuis te verblijven, kunnen 's nachts thuis de voeding regelen en zijn overdag vrij om te gaan waar zij willen.

Stopcontact

Op het congres is ook de behandeling bij kinderen aan de orde gekomen. Door hun kleine formaat levert het maken van een arterioveneuze fistel speciale problemen op: de operatie moet met een microscoop worden uitgevoerd. Ook de groei van de ledematen (een fistel wordt meestal in de pols gemaakt, soms aan de elleboog) stelt de artsen voor bijkomende problemen.

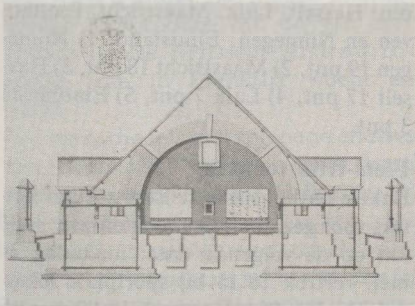
Het nieuwste van het nieuwste kwam uit Amerika. Daar heeft men — om het ongemak van het voortdurend prikken in de onderhuidse verbinding te ondervangen — een nieuw type aansluiting naar buiten gemaakt, een soort stopcontact waarmee eenvoudig contact kan worden gemaakt met de bloedbaan. In Nederland is er ook hier en daar al mee geëxperimenteerd.

Het grote probleem van deze nieuwe toegang is — evenals bij de eerste shunts met de buisjes — de infectie die tussen het stopcontact en de huid door naar de bloedvaten kruipt.

Dienst Voorlichting
Janneke Leunissen-Rooseboom

Sociale ruimte van RL had al tal van bestemmingen

Bomvrij borrelen in Kruithuis

Doorsnee-tekening van standaard ontwerp voor een kruithuis.

Het kruitmagazijn in de Jezuietentuin is in de 18e eeuw gebouwd als bomvrije opslagplaats voor explosieven. De afgelopen honderd jaar is het echter voor heel andere doeleinden gebruikt: van zwembad tot varkensstal. De RL knapte het onlangs voor drie ton op en gaf er weer een nieuwe functie aan: het kruithuis werd borrelhuis.

Onderstaand artikel — het tweede in de reeks 'locaties RL' — beschrijft het roerige verleden van het enig overgebleven kruitmagazijn in Maastricht.

De universiteit heeft niet alle sporen uit de geschiedenis van het kruithuis uitgewist. Langs de wanden aan de binnenkant zie je nog een witte rand. Tot aan die streep reikte vroeger een betonnen bak die de Jezuiten erin hadden geplaatst om het kruithuis in een zwembad te veranderen. De dikke muren met een doorsnee van anderhalf tot twee meter herinneren aan de oorspronkelijke functie: een bomvrije opslagplaats voor kruit.

Bestemmingsplan

Dat op deze plek een kruitmagazijn van de grond kwam hangt samen met het 'bestemmingsplan' voor dit gebied van 300 jaar geleden. In de 17e eeuw kocht de Staat het terrein achter het hoofdgebouw en maakte er een militair gebied van. Achter de hoek van de stadswal bij de Berenkuil werd de grond opgehoogd om daar oorlogsgeschut te kunnen plaatsen. Deze geschutsstelling kreeg de naam 'Tongerse kat'. Na 1868 is de enorme 'Tongerse kat' afgegraven. Het enige overblijfsel hiervan is het kleine kruitmagazijntje in de tuin.

Tussen 1788 en 1794 bouwde de Staat het grote kruithuis. Zoals bij alle Europese kruitmagazijnen in die tijd was een Frans ontwerp het uitgangspunt. Het kruithuis kreeg twee ingangen die beide beschermd werden door een voorbouw. Flinkke steunberen moesten het gewelf

binnen bij elkaar houden. Grote smeedijzeren ankers verstevigden op hun beurt weer de steunberen. Rondom het kruithuis lag een muur. Hiervan is nog een restje stenen over.

Varkensstal

Tot ongeveer 1860 is er weinig aan het kruithuis veranderd. Toen de Jezuiten er daarna de beschikking over kregen, braken zij de voorbouw bij de ingangen af. In 1920 vervingen zij het leien dak voor een pannendak. De Jezuiten gebruikten het kruithuis aanvankelijk als opslagplaats voor allerlei rommel. In de dertiger jaren kwamen ze op het idee er een zwembad van te maken. Tijdens de oorlog was het kruithuis een varkensstal. Later is een klein gedeelte nog bestemd als duivenhok. Uiteindelijk hebben de Jezuiten maar weer besloten om er hun overbodig meubilair in op te bergen.

Toen de RL in 1974 het voormalig Jezuitenklooster betrok trof zij in het kruithuis de brokstukken van het verleden aan: een betonnen bak, een aantal schotjes, een half duivenhok en veel rommel. Al snel stond vast dat het kruithuis een nuttige bestemming voor de universiteit zou krijgen. Het was zonde om zo'n ruimte doelloos te laten liggen. De RL heeft het kruithuis en de omliggende grond nog voor het symbolische bedrag van één gulden aan de gemeente aangeboden, onder voorwaarde dat de gemeente de restauratie op zich zou ne-

men. Dit plan ging niet door, de RL moet het zelf laten opknappen. Het Ministerie van Onderwijs en Wetenschap financierde het project. Aan de hand van het originele ontwerp en gesprekken met deskundigen ontstond het ontwerp voor de restauratie. Bij het begin van de restauratie in 1979 stond de nieuwe bestemming nog niet definitief vast. Huisvesting voor de drukkerij stond eerst op het lijstje. Dit ging niet door omdat het kruithuis daarvoor te klein bleek. Vrij serieus was daarna het plan en een statisch archief van de RL in onder te brengen. Tijdens de restauratie kwam men op het idee van de sociale ruimte, het moest een sort borrelhuis worden. In oktober vorig jaar kon de RL het kruithuis, compleet ingericht met bar, openen. Sindsdien wordt er druk vergaderd, gelunched, geborreld en zelfs gedineerd in het kruitmagazijn. Volgens Civiele Zaken zijn er vijf tot zes reserveringen per maand.

13

In verband met het bestemmingsplan voor het Jekerkwartier zal de tuin rondom het kruithuis in de toekomst openbaar worden gemaakt. Dit plan heeft geen gevolgen voor het kruithuis zelf. Voorlopig kan de universiteit nog bomvrij borrelen.

Dienst Voorlichting
Sandra Vleeshouwers

Het Kruithuis tijdens de restauratie

Algemeen

Mentoren gevraagd

Voor de MICO-introductie van woensdag 25 t/m zondag 29 augustus '82 worden nog mentoren gezocht, die bereid zijn samen met een groep studenten deze dagen door te brengen. Op zaterdag 21 en zondag 22 augustus zal een mentor-trainingsweekend gehouden worden om de mentoren vertrouwd te maken met wat hen te wachten staat.

Doe mee en geef je op, ook oud-mentoren zijn van harte welkom! Nadere informatie en opgave (liefst vóór de zomervakantie) bij: Juliette Creemers, Dienst Studentenzaken i.o., hoofgebouw RL, 3e verdieping, tel. 888306.

Lustrum Universiteitskoor Maastricht

Het Universiteitskoor Maastricht bestaat vijf jaar. Ter gelegenheid hiervan worden in juni twee concerten gegeven met medewerking van bekende solisten, een barokorkest van het conservatorium in Den Haag, een koperblazersensemble uit Limburg en de organist Fons van der Linden. Het eerste concert, 10 juni, vindt plaats in de basiliek Onze Lieve Vrouw van het H. Hart in Sittard. Het tweede concert, 11 juni, wordt gegeven in de Theresiakerk in Maastricht. Beide concerten beginnen om 20.15 uur.

Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde

Onder auspiciën van het 'Landelijk Beeraad Filosofie in verband met de Geneeskunde' is opgericht de vereniging voor Filosofie en Geneeskunde. Doel is om in de behoefte te voorzien van een wijsgerige bezinning op geneeskunde en gezondheidszorg door het stimuleren van onderzoek en onderwijs op dat terrein.

Promotie P. Breslau

Op vrijdag 21 mei is aan de RL gepromoveerd dr. P.J. Breslau. Hij verkreeg de doctorsgraad op grond van het proefschrift 'Ultrasonic Scanning in the evaluation of arotid Artery Disease'.

De 35-jarige Breslau betoogde onder andere dat het mogelijk is om met minder kosten op doelgerichte wijze patiënten op te sporen die in aanmerking komen voor een vaatoperatie. Dat moet dan gebeuren met de Duplexmethode, een methode van voorselectie.

Symposium Noodwet Geneeskundigen

De Nederlandse Vereniging voor Medische Polemologie (NVPM) houdt op zaterdag 19 juni een symposium Noodwet Geneeskunde in de Julianahal te Utrecht. Het symposium duurt van 's-ochtends 10.30 uur tot 's-middags 15.30 uur.

NVPM-leden moeten tien gulden betalen, niet-leden: 15 gulden.

De aanmelding moet geschieden voor 30 mei door storting op giro: 4394340 Oosterhout, t.n.v. penningmeester-NVMP, onder vermelding Noodwet Symposium. Tevens moet worden vermeld of gebruik wordt gemaakt van de lunch die f 16,50 kost.

Nadere informatie is te verkrijgen bij R. ten Barge, tel: 080-515902 (bij geen gehoor: 515687).

Sport

Gevraagd: Kandidaten dagelijks bestuur NSSS

De Nederlandse Studenten Sportstichting (NSSS) in Utrecht roept kandidaten op voor het dagelijks bestuur voor het jaar '82/'83. Gegadigden moeten studeren aan een instelling voor tertiair onderwijs. Gewenst is enige bekendheid met de studentensport. Gezocht wordt naar drie part-timers en één full-timer. Er is sprake van een redelijke vergoeding.

Brieven te richten aan: secretariaat NSSS, Nieuwe Koekoekstraat 97, 3514 EC Utrecht. Nadere inlichtingen: 030-731265.

Maastrichtse Studenten-kampioenschap Cross

Donderdag 10 juni houdt de Limburgse Universitaire Studenten Sportstichting een Maastrichts Studentenkampioenschap-Cross in het ENCI-bos. Aanvang dames (4000 m): 18.30 uur, aanvang heren (8500 m): 19.00 uur.

Inschrijven vóór 4 juni bij Buro LV&S, Tongersestraat 53, K. 320. Voor sportkaarthouders f 1,50, niet sportkaarthouders f 2,50.

Inschrijven ná 4 juni; voor sportkaarthouders f 2,-, niet sportkaarthouders f 3,-.

Kampioen tafeltennis

Op woensdag 24 maart werden de RL-tafeltenniskampioenschappen gehouden in het tenniscentrum Ravestijn. Jacques Bekkers versloeg in een spannende finalepartij Johan Hekking en werd kampioen.

Halmen-tournoi

Vrijdag 7 mei j.l. vond voor de derde maal het Halmen-tournoi, georganiseerd door de Limburgse Universitaire Sportstichting, plaats. Deelnemers waren: Hasselt, Luik, Maastricht, Eindhoven en Nijmegen. Eindstand: 1) Nijmegen 19 pnt, 2) Maastricht 18 pnt, 3) Hasselt 17 pnt, 4) Luik 7 pnt, 5) Eindhoven 3 pnt.

Fiets-trim tochten

Enkele enthousiaste fietsers zoeken fietsers voor gezamenlijke tochten van ± 50 km op de volgende data: maandag 24 mei, vertrek 18.15 bij sportpark Jekerdal, vrijdag 4 juni, vertrek 15.00 uur bij Hoofdgebouw, maandag 7 juni, vertrek 18.15 bij sportpark Jekerdal en vrijdag 11 juni, vertrek 15.00 uur bij het hoofdgebouw. Inlichtingen en opgave bij Eric Weber of Rene Verster, Buro LV&S, tel: 888306.

AKTIVITEITENAGENDA

donderdag 10 juni

— 16.00 uur, Kleine Comedie: promotie drs. J.P.M. Diederiks.

vrijdag 11 juni

— 16.00 uur, Kleine Comedie: promotie drs. F.W. Prinzen.

vrijdag 18 juni

16.00 uur, Kleine Comedie: promotie drs. M. de Metz.

zaterdag 19 juni

10.30 uur - 15.30 uur, Julianahal te Utrecht: Symposium rond Noodwet Geneeskundigen.

vrijdag 25 juni

16.00 uur, Kleine Comedie: promotie drs. F.W.H.M. Bär.

'Aktiviteitenagenda' is een rubriek voor mededelingen, bestemd voor een groter publiek binnen de universitaire gemeenschap van de RL. Te denken valt onder andere aan lezingen, bijeenkomsten, promoties, etc. Wilt u een mededeling doen opnemen in Observant, nr. 18 van 11 juni, dan moet de kopij uiterlijk binnen zijn op maandag 31 mei, t.a.v. S. Ritmeester, Dienst-Voorlichting.

Circumflex-feest

Vrijdag 4 juni wordt door Studentenvereniging Circumflex weer een knalfeest (tevens eindfeest) georganiseerd in de Redoutezaal van de Stadsschouwburg. Het feest zal in het teken staan van de Flower-Power. Aanvang 20.00 uur met de film Monterey Pop 1967, daarna de Leon Haines Band en D.J. Jo Hoss met swingende muziek.

Sluittingstijd 3.00 uur. Entree: leden f 3,- en voor niet leden f 6,-.

Possession in het Filmhuis

'Possession' uit 1980 is na 'L'important c'est d'aimer' het tweede internationale filmproduct van de van oorsprong Poolse regisseur Andrzej Zulawski, die in Frankrijk woont en werkt.

Een man, die iets met spionage affaires van doen heeft gehad, keert terug naar zijn vrouw en kind in Berlijn. Al snel blijkt dat er tussen hun een verwijdering is ontstaan en op dat moment lijkt 'Possession' uit te monden in een eigentijds psychologisch familiedrama à la 'Kramer versus Kramer'. Plotseling echter verandert de sfeer in de film compleet: De vrouw is geen gewone overspannen echtgenote meer, maar ze is veranderd in een volstrekt onhandelbaar, geobsedeerd wezen dat er een vreemde leefwijze op na houdt. De man vermoedt ontrouw en schakelt een detectivebureau in om haar stappen te volgen. Dan blijkt dat de vrouw in een oud krot samenwoont met een inktvisachtig gedrocht. 'Possession' eindigt tenslotte in een grote slachtpartij.

De kracht van 'Possession' ligt in het werkelijk schitterende acteerwerk van hoofdrolspeelster Isabelle Adjani, maar ook in de bijzonder onheilspellende ambiance die Zulawski heeft weten op te roepen: de steeds terugkerende Berlijnse Muur, de kille en steriele woonwijken, de neerplensende regen, de spionageomgeving, ze dragen allen bij aan de verontrustende en broeierige atmosfeer. Het verhaal van de film is nogal opgezwollen en zit boordevol symboliek. Je kunt ernaar gissen wat Zulawski ermee bedoeld heeft, maar dat lijkt ondergeschikt aan de emotionele geladenheid van de film. 'Possession' is een bizarre, wrede en vervreemdende rolprent, die op het randje van de kitch balanceert, maar het aanzien zeker waard is.

Basilica Concerten

Elk jaar vinden er in het kader van het vermaarde Festival van Vlaanderen in Belgisch Limburg een aantal zogenaamde 'Basilica concerten' plaats. Dit jaar bestaat deze traditie een kwart eeuw en dat wordt feestelijk gevierd met zo'n twintig uitvoeringen in de rustieke en romantische omgeving van kerken en kastelen verspreid over heel Belgisch Limburg. Voor symfonische muziek is er een plaats ingeruimd,

maar ook voor kamer- en kooruitvoeringen. De optredende gezelschappen komen voor een groot deel uit het omringende Maas-Rijn gebied.

Het openingsconcert vindt vrijdag 28 mei in het Cultureel Centrum van Hasselt – de stad die momenteel haar 750-jarig bestaan viert – plaats met een uitvoering van de achtste symfonie van Dvorak door het orkest van de Nationale Belgische Opera. Enkele andere opmerkelijke uitvoeringen: De zesde symfonie van Mahler door het Städtliche Orchester uit Aken in Tongeren (26 juni), het Philharmonisch Orkest van Luik met Strawinski's 'Le sacre du Printemps' en 'Die Schöpfung' van Haydn door het Siegerland Chor samen met het Keuls Radiosymfonie-Orkest in Tongeren (3 juli). De kamermuziek is in een serie zondagmiddagconcerten te beluisteren.

De Basilicaconcerten worden tussen 28 mei en 5 juli gehouden; geïnteresseerden kunnen voor inlichtingen en reserveringen terecht bij de Festivaladministratie, Kielenstraat 15, 3700 Tongeren. Tel. 09-32.12.23.39.14.

Veelluik van Evert Thielen

Toen de Haagse kunstschilder Evert Thielen rond drie jaar geleden een begin maakte met zijn grote veelluik 'De schilderkunst', onstond een samenwerking tussen de Rijksuniversiteit Leiden

en de kunstenaar uitgaande van het idee, dit werk op een andere manier tentoon te stellen dan tot nu toe gebruikelijk is, en vanuit een onconventionele manier te belichten.

Een werkgroep van Leidse kunsthistorici formeerde zich in de 'Stichting Veelluik', om – onafhankelijk van de kunstenaar – verslag te doen van de materiële wordingsgeschiedenis van het schilderwerk. Dat verslag leidde uiteindelijk tot een unieke tentoonstelling rond het uit zeven panelen bestaande stuk, met de bedoeling de bezoeker in de gelegenheid te stellen om van A tot Z aan de hand van foto's, begeleidende teksten en een aantal vitrines met daarin realia te zien hoe dit kunstwerk ontstaan en gemaakt is.

De opening van deze tentoonstelling vindt plaats op 4 juni in het Cultureel Centrum van Venlo. Ze zal achtereenvolgens in 13 musea in ons land te zien zijn, waaronder ook het Kasteel Hoensbroek.

Agenda

Filmhuis

Tot en met woensdag 2 juni om 20.00 uur: 'L'avventura' van Michelangelo Antonioni.

Tot en met zondag 30 mei om 22.30 uur: 'Possession' van Andrzej Zulawski.

3 tot en met 6 juni om 20.00 uur en 7 tot en met 9 juni om 22.00 uur: 'La nuit Américaine' van François Truffaut.

3 tot en met 6 juni om 22.30 uur: 'Het hart van de Tiran' van Miklós Jancsó.

7, 8 en 9 juni om 20.00 uur: 'De Berg' van Gerard Verhage.

Natuurhistorisch Museum

Tot en met 10 oktober: 'Het mineraalwater van Maastricht-Les Bains.

Belgisch Limburg

28 mei tot en met 4 juli, verspreid over Belgisch Limburg: Basilica Concerten in het kader van het Festival van Vlaanderen.

Cultureel Centrum Venlo

Vanaf 4 juni: Tentoonstelling rond het werk van 'De schilderkunst' van Evert Thielen.

ACHTEROM IS 'T KERMS

Chirurgen aan de bedelstaf

De onwelriekende discussies over de sportsponsoring lijken een besmettelijk effect te hebben op andere groeperingen in onze samenleving. Als je als sporter of als sportclub niet meer rond kunt komen door de krankzinnig hoge bedragen die er in dat soort vrijetijdsbesteding schijnen te moeten omgaan, dan klopt je simpelweg bij een aardappelmeelfabriek, zeepsopproducent of leverworstmaker aan, die zich zo'n kans natuurlijk niet laat ontglippen, en voor dat je het weet ga je als F.C. AMEFA, V.V. Zeepbel, of als wandelende hansworst door het leven. Als je geluk hebt, word je alleen maar misbruikt voor (nodeloze) reclameuitingen, maar het risico zit er levensgroot in, dat je geldschietter zich ook nog gaat bemoeien met de manier waarop jij sport bedrijft.

Een groep armlastige lieden in het medische wereldje, het chirurgijnen-college, gaat volgens een recent kranteartikel ook een poging wagen om via het bedrijfsleven aan financiën te komen. Hoewel de man in de straat van een chirurg niet bepaald het idee heeft dat zoiemand van een minimumloon moet rondkomen, schijnt de opleiding toch zoveel geld te kosten, dat daar extra middelen voor gevonden moesten worden, en geïnspireerd door de sport schreef het snijdersgilde zo'n 1400 brieven naar het bedrijfsleven of die niet over de brug zouden willen komen. Nu schijnt het in eerste instantie vooral te gaan om advertenties in

studieboeken, maar het zal niet lang meer duren of de vaatchirurg opereert met een T-shirt met Becel-reclame, de orthopeed ziet er geen been meer in om een arm te gipsen met op zijn jas het ENCI-embleem, en de oogarts geeft het goede voorbeeld door slechts met een polariserende Polaroid zijn patienten te behandelen. Het wordt pas wat navrant als de longarts met Caballero ten tonele verschijnt of de cardioloog met Smith's Chips. Op de operatiemesjes staat voortaan met kleine lettertjes: sponsored by Hansaplast. U merkt wel, de mogelijkheden zijn onuitputtelijk. De gezondheidszorg kan dus stukken goedkoper, vraag alleen niet ten koste van wat.

Representatie

Van biochemie wordt je kaal en van besturen word je grijs. Zo zie je maar weer dat die dingen weinig met elkaar te maken hebben. Toch gun je sommige mensen een achtergrond in de exacte wetenschappen; vooral als ze zich met bestuurlijke zaken bemoeien of met de opinievorming daar omheen.

Het minste wat ze daarvan konden opsteken is om zorgvuldig om te gaan met getallen. Neem nou die grapjas die zei dat er f 25.000,- was uitgetrokken voor de inrichting van de rectoriskamer. Die verwisselt doodleuk het totale begrotingsbedrag voor inrichtingscrediet voor allerlei representatieve figuren (dekanen, bestuurs-

leden etc.) met dat van de rector alleen (f 7.000,-). Zo kom je makkelijk aan je verontwaardigde stukjes. Als je bij de rector om de hoek van de deur kijkt, zie je overigens meteen dat ie in de ouwe meubeltjes van Wynand zit. Wel schijnt ie een groot bureau besteld te hebben omdat Wynand het zijne heeft meegenomen. En een extra grote prullemand lijkt ie ook nodig te hebben.

Voor de grap eens uitgerekend wat zo'n kolommetje tendentieuze en onjuiste informatie de universitaire gemeenschap nou kost. Salaris van redacteuren, overhead, drukkosten etc. Toch allicht zo'n f 300,-. Over verkwisting gesproken.

Plotseling moet ik denken aan de brief van Brahms aan een onterechte muziekrecensent. 'Mijnheer, ik zit op het kleinste vertrek van mijn huis en heb Uw kritiek voor me. Weldra zal ik haar achter me hebben!'

Coentje.

16

Krokeledokus

Toen alweer enige tijd geleden de resultaten werden gepubliceerd van het onderzoek, dat door enige statistici van de AF gedaan was naar de seksuele gewoonten van de studenten van de RL, was dat voor Krokeledokus een opluchting en een teleurstelling tegelijk. Hoe is dat mogelijk, zult U denken.

Laat ik het U uitleggen.

Het was enerzijds een opluchting omdat ik zag, dat ik toch niet zo'n vreemde smaak bleek te hebben als men mij wel eens verteld heeft (of in elk geval ben ik in goed gezelschap). En het was een teleurstelling te zien hoeveel studenten gedwongen waren op veel vragen te antwoorden met 'n.n.v.t.'**. Ik dacht dat het voor de H.H. statistici ook niet zo leuk zou zijn, maar ik geef grif toe dat ik van statistiek geen kaas gegeten heb en, eerlijk gezegd hoop ik dat ook nooit te hoeven doen.

Maar van elementair menselijk gevoel ben ik ruim voorzien. Vandaar dat Krook met enkele van zijn vrienden en vriendinnen heeft overlegd en tot de konklusie is gekomen, dat ook hier iets aan gedaan moest worden.

Welnu, dat hebben wij dan ook gedaan.

En we hebben er echt een voldaan gevoel aan overgehouden. Wie zou dat niet hebben bij de gedachte dat wij er in geslaagd zijn tastbaar te maken in ons eigen leven en vooral in dat van anderen. Want dat is toch waar wetenschappelijk onderzoek voor is, om ook de medestudent te bereiken? Maar wat Krook nou zo graag zou willen zien, en zijn vrienden en vriendinnen trouwens ook, is dat al ons werk ook wetenschappelijk aantoonbaar zou zijn. Daarom zou Krook willen vragen aan de heren statistici van de AF: zouden jullie niet een vervolgonderzoek willen doen. Voor jullie moet het toch ook reuze interessant zijn om de feedback te meten die het werk, waar jullie ongetwijfeld toch ook veel plezier aan beleefd zullen hebben, teweeg heeft gebracht? Ik hoop dat jullie hierop met een volmondig 'ja' zullen antwoorden. Vele medestudenten, samen met Krook en zijn vrienden en vriendinnen, zullen maar wat benieuwd zijn wat de resultaten dit keer zullen zijn.

PS Ik begrijp nu veel meer van statistiek.

Krook

** 'n.n.v.t.' betekent: nog niet van toepassing.